45 ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 85 Կ. ՊՈԼԻՍ 31 ՅՈՒԼԻՍ 13 ՕԳՈՍՏՈՍ 1901 27 ՐԷՊ ԻԻԼ ԱԽԸՐ 1319 — 31 ՅՈՒԼԻՍ 1317 ՇԲԵՔՇԱԲԹԻ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ-Ի ԷՖԷՔԻԱՐ

10 ՊԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԿԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի ճաւսէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Դաւառներու համար	108 ղր.	60 ղր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظوم افكار
صاحب امتيازى وملى مسئولى
اوهانس فريد قيصريان
مطبعه‌سى وادارەخانەسى
باب عالى جوارنده ۳۸ نومرولى دائره‌سى مخصوصه

ՄԱՐԴԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Աւեւտարանի պատուէրներէն է՛ն նշանաւորն է «Սիրեցէ՛ք զԿոյնիմնունս», ինչ որ վրայ հիմնուածք քրիստոնէական կրօնքը իր բոլորագծի ամբողջութեամբը։ Թէ ինչը կը բոլորագիծ այն պատուիրանքը, զարմանալի՛ն ու կրօնապատճառները, կարևոր բացատրութիւնները տուած ու մեկնաբանութիւնները դրած են։ Սակայն պատուէրին մէկ հեռանութիւնն է մարդասէրութիւնը։ Գիտենք թէ կարևոր տեղ մը ունի մարդավարութիւնը մեր ընկերականութեան մէջ և թէ մարդկի՛ իրարու հետ շարունակ չփման մէջ են նոյն մաքդավարական կանոնով։ և կ'արժէ որ մարդավարութիւն ունենանք, մարդին հետ վարուիլ գիտնանք, հաշուելով որ մեր կենցաղին մէջ չկայ վայրկեան մը որ ասոնց պէտք չունենանք մարդավարական կանոններուն։ Մարդավարութիւնը տանց ըմբռնման պէտք կենցաղագիտութիւն մը, գնահատելիք վիճակ մը չէ։ որչափ կ'ըմբռնենք թէ ազատ, գիտութիւնը ու արուեստները անհրաժեշտ կարևորութիւն մը ունին մարդոց մտաւորական ու նիւթական յառաջդիմութեան ու զարգացումին համար, նոյնչափ պէտք է հաստատենք ունենանք թէ մարդավարութիւնը տարբեր մը է մեզ զարգացնող նիւթական յաջողութեանց և մեր ազգ բարքերը աղուացման համար։ Ընթերցողը իր կեանքին մէջ պատահած է անշուշտ բարեկիրթ ու մարդավար անձերը, գիտե թէ որքա՛ն քաղցր տպաւորութիւն մը թողած են իր վրայ, սիրած ու համակրած է անոնց, մինչև վառ ու անջինջ կը մնայ այդպիսիներու անուութիւնը և կը իշնին անոնց ծօսակցութիւներ, անմեղ ժպիտներ, կը համակրինք այդպիսի կրթեալ ու պատուաւոր օրէնքը յարգող մարդոց ոչ միայն մարդավարութեանը, այլ նաև անոնց հաղորդակցութեան, կասկածանքն ու ծայր ատելան մաքրութեան։ Ընկերական գիտութեան կանոններէն է թէ ընտանեկան կնճռոտ գործերու կարգադրութեան մէջ հանճարեղ մարդավարներու խօսքը վարձողը ոչ անոնց միջնորդութիւնը կրցած են սանձ դներ կամ մեղմացուցեր իրենց տուներուն մէկին։ Բուրդը, թիթեղը ինչպէս նաև դանազան մրգեղէնները՝ զորս Գօնիայի կառուցումն մէջոցաս կը հայթայթէ Պոլսոյ հնգապարակին՝ բաւական բանուկ կուտան մը ըրած են այդ քաղաքը։ Իր 8—900 տուն բազկացեալ ընակութեան մէջ, հաշիւ 130—140 չուրմինները և չկրնար լալեր։ կրթական յարկեր կան՝ որ մեծ տուն Հայոց կը հաշուին, որոնց արդէն 100 տունէ աւելին աղթած են մօտաւոր կ՝ հեռու քաղաքներէն, գորոր կա՛ արիայէն, կէր իրէն ն։ Միւս բնակչ թիւնը կը կազմեն Հայերը, հաղիւ երեսուն տունի չափ, իսկ մնացեալները Թուրքեր և Հերքաններ։

Հայերը գլուխ մասամբ կը զբաղին վաճառականութեամբ, և տեղական դպրոցական գործերու մասին թէև անտարբեր են, սակայն տարբեր միջավայրերէ գաղթած ըլլալնուն՝ երբեմն կը պատահի որ իրարու դէմ սպառնալու չափ նախանձախնդրութիւն ցուցնեն մասնակցութեան մէջ։ Երբ մանաւանդ տեղացիի և դրսեցիի իրաւունքի մէջ գալ նկատուի։ Այդ կարգի վէճերուն երբեմն բաւական բան տուժած են արդէն եկեղեցին ու դպրոցը։ սակայն միւսիսաքական է տեսնել որ գոնէ ժամանակ մը ի վեր հանդարտած են այդ կիրքերը։ և Ազգ. դպրոցը՝ ինք իր մէջ ամփոփելով յառաջդիմութեան փայլուն շրջան մը ունի։ որ կը գաղտրդէ՝ դպրոցը բարձր դիրքով, և կանոնաւոր բաժանումներով շինուած է օդասուն բարձրաւանդակի մը գլուխը, հոն յանախող 50-60ի չափ մանչուկները գրեթէ սա բարեբաղդութիւնը ունին, որ մասաւորակը զարգացնել աչխատած ժամանակնին, իրենց ֆիզիկականէն չեն կրտնցներ, բաղբաղդութիւն մը՝ զոր չունին մեծ մասամբ գաւառացին շատ մը վարժարաններ։

Վերջերս տեղի ունեցաւ այդ վարժարանին տարեկան հարցաքննութիւնը որուն ներկայ գտնուեցան բաց ի ծնողքներէն, բաւական թիւով հայ և օտարազգի կարևոր պանտաւորութիւններ։ Հայ թուրք. գաղղ. լեզուներու մէջ աշակերտները խիստ գոհացուցիչ պատասխաններ տուին իրենց ուղղուած հարցումներուն։ Շնորհակալ մասաւոր գնահատանքի արժանի է աշակերտներուն տուած ցոյց տուած համաձայնութիւնը, այնչափ առատ, որչափ ալ ինքնակոչ քննիչներու առջև։ Եւ բնականաբար այդ հիմնական դաստիարակութիւնը տուող այդ յարգելի ուսուցիչը սիրար Մինրան Արպանեան, մեր ամենուս խոր շնորհակալութիւններուն արժանի է, մանաւանդ լիովին իրաւունք ունենալ՝ երբ իր խօսքերուն մէջ չեղուեց սա պարագան, թէ ծնողք իրենց դաւանութիւնը դպրոցէն հանելով և հոգբրիկ հանակի մէջ դրօշի գնելով լաւ բան մը ըրած չեն ըլլար, քանի որ անոնք տակաւին իրենց մայր պէտք եղած ուսումն դաստիարակութիւնը չեն ստացած լիովին, և դեռ դուրկ են կենդանի պայմանէ՝ էն տարրական դիտելիքներէն։

Գիտութիւնը կ'ընդարձակուէր աշակերտներու կողմէ արտասանուած ճաներով և ոտանաւորներով, և դասնակի ընկերակցութեամբ նուագածութիւնն ալ խիստ ներդաշնակ դիրք մը կազմեր հանդիսին։ Հանդիսականներու մէջէն ալ խնամներ գտնուեցան, որոնք աւելի կամ նուազ աջողագնութիւններով, շնչեցին ուսման կարևորութիւնը, Հայր Տիրայր Ղանդէսնի արժանապատիւ նախագահը, Տ. Մոսէս Հայր Տէր-Մոսէսեան, դեղագրի առնարանութիւն մը ընելով, ի վերջ հանեց Ժողովրդեան դպրոցի Տուրնիթիւնը՝ իրենց գաւառներու ցուցուցած արդիւնաւէտ աշխատութեան գնահատելի և խրատեց որ արդէն միշտ սիրարիր մնութիւնով գնատարեն դպրոցին յառաջդիմութեան, և խրախուսեն թաղական Խորհրդոյ պատասխանը՝ որ, ըստ այնմ զոհողութիւն կը գործադրէ դպրոցական մակարդակը բարձր բռնելու համար, և ներմուծեն բարեփոխութիւններ ընելով Օ. դասատուութեան Սուլթան Համիտ կայսրի թանկագին արեւշատութեանը համար, վերջացուց հանդէսը «Պանպանիչով»մբ։

Ամենուն հետ մէկտեղ, մենք ալ անկեղծ շնորհակալութիւն կը յայտնենք ազնիւ և աշխատասէր ուսիչներ չենք, ինչպէս նաև ամէն ազնիւ Անհատներուն՝ որոնք ի պաշտօնի կամ մասնաւորապէս կ'օժանդակին դպրոցին յառաջդիմութեան։

ԴԻՏՈՂ ՄԸ

20 Յունիս 1901

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԴԱՍԵՐ

ԱՐԵԳԱԿՆԱՅԻՆ ԴՐՈՒԶԵՒՆ

Ա.

ԱՐԵՒԸ

Արեւին և մոլորակներուն վրայ խօսելէ առաջ, հոս երկու խօսքով ջանանք բացատրել թէ, ինչ կը հասկնան արեգակային դրութիւն ըսելով։

Տիեզերքի մէջ խումբ խումբ մարմիններ, իրենց կեդրոնը գտնուող ուրիշ ոեէ ահագին մարմնի մը շուրջը կը դառնան։ Այսպէս կարգ մը մարմիններ իրենց կեդրոն ունենալով Արեւը, անոր բոլորտիքը կը դառնան, և անոր կը ձգուին ֆիզիքական կոչուած զօրութիւնով։ Արեւը և իր շուրջը դարձող մարմինները (մոլորակ, դիսաւոր և երկնաքար) կը կազմեն Արեգակային դրութիւնը։ Արեւին շուրջը դարձող մեծ մոլորակները 8 հատ են, Փայլածու, Արուսեակ, Երկիր, Հրատ, Լուսնթագ, Երեւակ, Ուրանոս, Նեբթուն։ Իսկ մինչեւ հիմա գտնուած փոքր մոլորակները 450 են, սակայն կը կարծուի թէ անոնց թիւը հազարի կը հասնի։

Մոլորակներուն վրայ խօսած ատենին, քանի մը կէտերը լաւ հասկնալու համար, ուշադրութեան առնելու է, երեւելի աստղագէտ Քէպլերի սա երեք օրէնքները։ 1. Մոլորակները Արեւին շուրջը կը դառնան ձուաձեւ ծիրով, և Արեւը այդ ձուաձեւներուն վառարանին մէկը կը կազմէ։ 2. Մոլորակները որչափ մօտանան Արեւին, այնքան արագ կը շարժին։ 3. Մոլորակներու Արեւին շրջանը կատարած շրջանները տեւողութեան քառակուսիները, անոնց Արեւէն ունեցած հեռաւորութեան խորանարդներուն համեմատական են։

Կոպիտէն դատ, ոչ՛ չէ տեսած Արեւին առաւոտն արեւելքէն ելլելը, երբ անոր ոսկեփայլ հառագայթները նուազարդ կը լուսաւորեն լեռներու գագաթները, և անոր երեկոյին մարը մանելը արեւմուտքէն։

Արեւը լոյսի և ջերմութեան աղբիւրն է միակ, ան է որ կը տաքցնէ, կը լուսաւորէ և կ'արդիւնաւորէ մեր երկիրը, անոր շնորհիւ է որ մենք ունինք երկիրս զայրերիւն ունենք։ Ուրեմն պէտք է որ ամէն մարդ անոր վրայ քիչ ու շատ ծանօթութիւն մը ունենայ։

Արեգակը պարզ ատող մըն է և չէ մէջտեղն մէջ գտնուող միւս ատղերէն չտարբերիր իր կազմուածքով։ Ամենայն վայրկեան մեծ և մեծ կ'երեւայ մեզի, մինչդեռ, ուրիշ ճակնդեղ ատղեր նուազ գայլուն և նուազ մեծ կ'երեւան, այդ պատճառը արեւին մեզի ունեցած մօտաւորութիւնն է։ երբ մօտաւորութիւն կ'ըսենք, գարձեալ անագին հեռաւորութիւն մը ուզի Արեւը մեր երկրիս ատկան եթէ այդ հեռաւորութիւնը մէկ տանենք, Արեւէն եւրոպ մեզի տակ մէկէն մօտ գտնուող ատղին հեռաւորութիւնը 275,000 պիսի ըլլայ։

Արեւին մեր երկրէն ունեցած հեռաւորութիւնը միջին հաշիւով 149,637 հազար քիլիմ։ կամ 93,000,000 մղոն։ այս հաշիւով խիստ արագ ընթացող գնդակ մը, գիշեր ու ցորեկ անընդհատ երթալով 86 տարիէն միայն պիտի կրնայ հասնիլ Արեւին։ Մոլորակները Արեւին շուրջը կը դարձնան ձուաձեւ ծիրով (orbite) մը, այդ, դիւրին է հասկնալ որ, տարիին այլ և այլ մասերուն մէջ՝ Արեւին երկրէն ունեցած հեռաւորութիւնը կը փոխուի։ Այսպէս յունվար 1ին երկիրը Արեւին մօտ կը գտնուի, այսինքն իր հեռաւորութիւնը մէկ ու կէս միլիոն մղոն կը նուազի։ Իսկ յուլիս 1ին ամենէն հեռուն

բեզմանատունը։ Ճանչցայ տառերը... գեղազէմ կոյս մը՝ ինկած հողաբլրակի մը վրայ՝ լսած արցունքտ գովքերս կը հիւսէր. գովքեր՝ որոնք ուռած կուրծքէ մը դուրս կը պոռթկային։ Լուսնի ազօտ ճաճանչներ ցանցնուած ներա չիկագոյն գանգուրներուն մէջ, կը ներկայացնէին գլուխ մը՝ շնորհալի ու կարծես համակ ոսկւով ընդելուզուած. գամուած մնացեր էի հոն, երազ էր թէ իրականութիւն։ Ինքզինքս կուգամ, տակաւ ընդհատ ձիւներն հասկանալի կը դառնան՝ սրտաճմլիկ ելեւէջներով եղանակաւորուած։

Ո՞ւր գտնեմ քեզ պէս. ո՛վ իմս Աչոտ. — Դուն եւար գայիր ալ չես դառնար եւ. — Մէս սիրեցիր զիս, այո՛, միայն դուն,— Ու հիմայ թոռ կայծի մը հանգոյն։

Ա՛լ մութ է աչխարհ, ա՜հ ինծի համար, — Խոցոտ է սիրտս, վշտով անհամար, — Որքա՜ն անդութ ես, ո՛վ իմս Աստուած — Խլեցիր ինձմէ, զիրար չը վայլած։

Հաղիւ այս վերջին նախադասութիւնը արտասանեց, յանկարծ լուսեր երկար ու ցաւագին ա՛ի մը քաշելով։ Սախսուռը կրկին պատեց վրան, այլ նէ իր շուրջն անցածին անդիտակ՝ ցատկեց եւաւ, սրբեց աչերը, ու վերջին անգամակ մը նետելով հողակոյտին վրայ՝ սկսաւ հեռանալ ուրուականի մը նման։ Հետեւեցայ իրեն, թիթեռնիկի մը պէս կը թռչկոտեր առջեւէս՝ ոնգանց ուշ դնելու ոտնաձախիս։ Գոգցես սիրականին ցանկալի մտապատկերը վարագուրած էր իր զգայարանքները։ Այսպէս հասաւ քաղքին ծայրը հոն պզտիկ լապտեր մը վառեց, ու ընդարձակ պողոտայէն դէպի ձախ ծռելով մտաւ կողմնակի փողոց մը. կանգ առաւ քարուկիր ու եռայարկ տան մը առջեւ, գրպանէն բանալի մը հանելով բացաւ դուռը ու ներս մտաւ։

Սանդուղքին ու զիս արթնցնող ձայնին գաղտնիքը գտած էի. հիմայ ճանչցայ բնակարանն ու աղջիկը։ — Օրիորդ Սրբուհին էր. կամ ինչպէս զինքը կը կոչէին Անտուխենց վարդը։

Անցան օրեր) ու ան կը չարուներէր չատ գիշերներ իր դերեզման երթալու սովորութիւնը. ես ալ միշտ կը լրտեսէի զինքը։ Գիշեր մը սակայն, Թզթի կտոր մը մոռցաւ իր սիրելւոյն գերեզմանին վրայ։ Առի զայն մէկէն, ու առանց հետեւելու իրեն՝ դարձայ ուղղակի տուն։ Գտած թուղթս բացի արտաքոյի, կուրծքս կը բաբախէր, կ'ուզէի մէկ անգամով լափել ամէնը։ Անաւասիկ ինչ որ կը պարունակեր ան։

«Պաշտելի Սրբուհիս,

«Թերեւս այս վերջին նամակս ըլլայ. քանզի՝ա՛լ յուսահատած եմ ապրելէ։ Մահուան դառն բաժակը ծերուկանի մը նման ցցուած է առջեւս ու գերեզմանին հոտը կը զգամ։ Իրաւ, բաժանման գաղափարը կը ցնցէ զիս՝ ու սիրոյդ համար ապրիլ կը տենչամ, այլ ափսո՛ս որ ալ ձեռքս չէ կրկին կեանք սանալը։ Զոր կմախք մը դարձած՝ գաղալին կը սպասեմ։ Հոգւոյս խորէն պաշտեցի զքեզ և դուն փոխադարձաբար սիրեցիր զիս. չնորհակալ եմ։ Մայրդ միշտ բաց թողուց անդունդը իմ ու քու մէջտեղ. իր խաւար հոգին չարութեան մէջ կը լողայ։ Ուսուցիչ եմ հէ՛... խեղճ գաւառաբ հոգին չարութեան մէջ կը լողայ։ Ուսուցիչ եմ հէ՛... խեղճ գաւառաբ։ Թո՛ղ հոգ չընէ, իմ ցաւս դեռ ոչինչ՝ պիտի լեցնէ այն սեւ փոսը՝ որուն գոյութեան կը ցանկար։ Աստո՛ծոյ տան է՝ն ջերմեռանդ հոգին կը դաւանի ինքզինք. բայց վա՛յ, Աստուած իմ, կեղծապարիսպ մէն է ինքը բարին խկական առումովը, Մոլիէռի Թարթիւֆին հետ կրնայ չափուիլ։ Մայրդ քու՝ իմ պէրս կ'անարգի՝ զի հաւիրոյն դրած է իր գանկին խորը —գծուած հաչիւ—և, անուշի՛կս, ասանկ սրտի մը մէջ դուիթը կրնայ բնակիլ։

Վատահ եմ \քոնվրադ. ա՛լ մէկը չպիտի սիրեսս, պահէ յիշատակս հոգւոյդ խորը. թող ասով նուիրագործուի մեր միութիւնը։ Բայց ո՜հ, ինչ կ'ըսեմ՝ քու մօտդ չպիտի ըլլամ ես, դուն առանց ինծի պիտի ապրիս։ Ահ, Աստուած իմ, այս անէացումը ինչպէ՞ս կը սարսռեցնէ զիս։ Շատ անգութ, շատ դառն է այդ կացութիւնը։ Սէրդ ու ժպիտդ հեռի՛, պաղ գերեզմանին մէջ...։ Լ՜ոյ ընեմ, Սրբուհիս, ալ պարտասած եմ, մատներս կը դողդողան ու գլուխս վար կը գլորի։ Ընդունէ՛ վերջին հաւատարքս, միայն քու սիրոյդ հողը կ'ինծեմ՝ ինչ կ'ըլլար, գեթ վերջին չունչս գոգդ աւանդէի։ Բայց ա՛խ մա՛յրդ, մայրդ, մայրդ։

Մի մոռնար զիս։ Քոյդ

ԱՇՈՏ

* * *

90ի ամրան պրուն երեկոյ մը, հարանեկան թափօր մը կ'անցնէր փողոցէն. հարսնեւորները զարմանքով իրարու ականջի բան մը կը փսփսային.

—Հարսը կուլայ, հարսը կուլայ։ Ուրայ օրը սա համոզումը գոյացաւ. ամէնց մէջ թէ «հարսը իր նոր ամուսինը չէր սիրեր, վասն զի իրեն անծանօթ էր և թէ ինք անպատճառ ուրիշ մը կը սիրէր»։ Այս հարսը Անտուխ Վարդն էր։

Օր մըն ալ ձայն եկաւ թէ Սրբուհի յիմարացեր է, թէ մեղրաւուանի գիշերը չէ անցուցած, թէ առանց պատճառի մերթ ընդ մերթ կ'ապտակէ մը էրիկը, թէ ժամերով չի խօսիր, հաց չուտեր կայնի. թէ վերջապէս իրարմէ զատուած են։ Մտոյգ էր այս լուրը, աչքովս տեսայ օր մը զինքը, ո՛ւր մնացեր էին այն չիկա՛ներ գանգուրները, ո՛ւր մնացեր էին այն կարմիր այտերն ու չքնաղ աչքերը, ո՛ւր մնացեր էր այն վառվռուն կոյսը։ Փոխուա՛ծ էր...։ Պռունկած էին մազերը, մարած էին աչերը ու փոսացած էր այտերը. գոգցես գերեզմանէն յանուղ ուրուականի մը կմախքն էր դարձած։ Աքսաւոց ու անիմաստ խօսքեր կը նետէր անցորդներուն, որոնք զինքը ա՛լ փախուկ Անտուխը կը կոչէին։

Այս բառը լսածին պէս, սոսկալի ու դառն ժպիտ մը կ'երեւէր շրթներուն վրայ ու բեկնի մարգարիտները ցոյց տալով իսկոյն խոյս կ'ելաւար։ Այս որ տեսայ երկու շաբաթ գլորեցան աչքերս ի վար ու մեկէն կանչեցի, Սրբուհի՛, Սրբուհի։ — Ինչ է, ո՛վ ես, — Քեզի բարեկամ մը, ուշ է ժամանակը ա՛լ տուն դարձիր։ — Ես բարեկամ չունիմ, ծո՛, գիշերն ալ մնալի համար ատեղտուած չէ, ինչպէս ուշ ըլլայ, տանա գերեզման պիտի երթամ։ Լռեցի..., ճամբան չարուներակցի. խորհելով թէ նոյն իսկ մեղի ամենապրելի էակներուն՝ ալ կրնան գոգցել ոճիրներու է՛ն մեծը, քանի որ գիշեր կը մնան։

91ին գեղազուարճ աշնան առաւօտ մը, դագաղ մը վար իջեցուցին Անտուխենց տանէն. փախուկը մեռեր է։ Փախուկը մեռեր է ըսաւ ամէն մարդ, ու մեկը չը ցաւեցաւ։ ո՛վ բան գիտէր իրականութենէն։ Մ. Թ.

ԽԱՐԻՃԻՆՅԼ

ՏՕՆ ՖՐԱՆՉԻՍԿՈ ԳՐԻՍԲԻ.—Թէլեկրաֆլար միւսանտա վէֆաթը նէչր ինթիսիմով Տօն Ֆրանչիսքօ Գրիսբի Սիկիլիա ճէզիրէսինին ճիրճէնթի էյալէթինին Բիւէրրա չէհրինտէ 1819 հոկտեմբեր հէտ թէշէլլիւտ իթմիշ օլուսլ անասէր Ռում գավմնա մէնսուպ ամիլէսի Սիկիլիա ճէզիրէսինտէ մէնել գաւիմ թէշլիթթուն իթմիշ իտի իսէ տէ, ֆամիլիասընին Գրիսբիսի Բօմէ սիւլալէսինտէն Գլտրդը իտտամ իթմէքտէ իտիլիր։ Ֆրանչէսգո Գրիսբի Բալերմօ հուգուզ մէքթէպինտէ իբամալը թասսիլ իյլէտիքտէն սոնրա Նաբոլիէտէ կէլմիշ վէ օրտաս էրէրէշմիշ տիր։ Ֆրանչէսքօ Գրիսբի Նաբոլիտէ օլէնտատ պէօյիւք պիր ճէսարլը իյմա դիթմիշ տիր։ Մէճլիսի մէպուսանա աղա վէ պատէհու հարպիյէ նէզարէթի սէր քեսթիրիլմէսինէ նասալ ոէ թային օլմասը։ Մ. Գրիսբի պատէհու Ֆրանսայա կէչմիշ վէ Իթալիա հիւքիւմէթինին իթթիհատտա քէմալը կէրմի իլէ չալըշմըշ տը։

1860 թարիխինտէ Բալերմօնա կէչմիշ վէ Իթալիա հիւքիւմէթինին Քէնի թէչքիլ օլնան ճիւէթլերինտէ մէմուրլարը թայեին գելընմըշ տը։ Նաբոլիեի Իթալիա հիւքիւմէթինտէ իլկադ իթմէք իչին, իթրա ալընան տէվլէզլարը ասքերիյեէ իշթիրաք իթմիշ վէ մեմլէքէթին ուսուլը խատէնինի թանդիմ իթմիշ վէ պէօյլէճէ իլքի Սիկիլեալարը Իթալիա հիւքիւմէթինէ իլտադ իթմիշ տիր։ Բալերմօ չէհրի թարանթինան իլք բարամէնթօսընա ադա իթթիխապ օլընը, քէնտի պէյանլէրի վէ հիւքիւմէթ կէօսթէրմէկի խըսքէմաթը սայէսինտէ էն պիւրինճի սէրէճէլէրէտ ծան զէվաթա մէրասալի պիր մէվզու նայիլ օլաուս։ Լիպէրալ ֆըրգաբընը բէյիսի օլմուշ վէ բարլամէնթանը հէր Նէնի ինթիխապաթընա նիհիթուզ վէ մէվզուրնա կիթիրճէ թագվիյէթ վէրմիշ տիր։

Մ. Գրիսբի սոլ թարաֆ ֆըրգաբընին բէյիսի վէ Մէճլիստէ մէզքիր ֆըրգաբընին էն մահիր վէ պէշիզ նաթա բէրաբար վէ ինթիխապ էճէմէրինտէ իշկիզար պիր սէլիգանը իտի։ Պու վուգուաթլար իսէ, Սիսիլեօր Տէբրիթիսին մէճլիսի իթթիյի վէ տայիտա թէպէտտիւլ իտէն հէյլեթը վիւքէլաբընին 10 սէնէ սէվամ իտէն պուհրանը զէմանլարընտա իտի։ Աֆրիգա սէվահիլինէ Իթալիա թարաֆընտան սէվգիյատը ասքերիյէ հաբարը, Տօն Ֆրանչէսգո Գրիսբինին կիթմիկէճ քէսկին պիր մէվզի իրրալ իթմէսինին ֆըրսատ վէրտի։ 1877 սալրլ 4 տէ Սիսիլեօր Տէբրէսթիսին թանթը բէյասէթինտէ պուլունան գաղինէտ Մ. Գրիսբի սահիբիյէ նէզարէթինէ թային օլընը վէ եէնէ սէնէնի մէզքիրէսինին գելմէսի ալտընտա գամարասը իւէիւնճիս տէիա օգուտլընընտա, Ինկիլթէրա դրալլարընին սանսալիի գըրալիյէ գուուալարընտա, Դաթօլիք մէզհէպինէ տայիր իտրատ իսթէճէկի պէյանաթը թանիլի զըմբնտա թագտիմ օլընան լայիյալը գաղալ իթմիշ տիր։ Միւսիսաաա էնտասընտա լօրտ Սալզպրի չու եօլտա իֆատէի հալ էյլէմիշ տիր։—«Ինկիլթէրա հիւքիւմէթի թէպասընտան օլան Ֆաթօլիքլէր՝ հալը սապրգընտա պուլընան վէ քէնտի մէզհէպէրինտէ տայիր թանգիրամիզ սուրէթտէ օլուպ, գրալ հաղրէթլերի թարաֆընտան իրտա օլընան պէյանաթընի գէսօսի իլէ մագամը հիւքիւմէթ իլէրուտէ մութլագա պիր բրօթէսթան հիւքիւմտար իդամէ իթթիրիմէսի պէյանաթընը տանի ֆէսօսինի թալէպ վէ արզու իթթիյերի հիւքիւմէթին մանլամի իսէ տէ, իբինճի պէյանաթընի ֆէսօսի թասավվուրը գաթիեէն հիւքիւմէթին նիյէթինտէ մէֆգուտ տը։ Պինանէն ալէհ իչպու իբինճի պէյանաթ հագդընտա Գաթօլիք վաթանտաչլարընընտ արզու իթթիրի թէպտիրլաթընի մէճլիսը մէպուսան թարաֆընան գաղալ օլընմասը նագաղպէ տիր։» Պոռ պապաէ լօրտ Սալզպրի թէէսսիֆի իտէր իսէ տէ, քէնտի զանընա կէօրէ, Ինկիլթէրա Գաթօլիքլէրինին հիւքիւմէթտէն թէչէբքիր իտէճէք սէպէպլէրի տանի օլմասընը Դիլավէթէն պէյան իթմէքտէ տիր։ Գաթօլիք մէզհէպինէ այիտ օլան ֆըգրանին թատիլ վէ թէպտիլի զըմբնտա քէնտիլէրինէ օլան միւսաատէյի բէտտ իթմէքլերի՝ զայրը միւնասիպ վէ իքլինճի ֆգրա իսէ չիմտիյէ գատտար մէթի իլէ թամամ օլան սուրէթի իլէ թէէնինու մոռֆաֆաղա իսթիլմէսի էլէմ օլաբընը թասսիդ իթմիշլէր տիր։

—Ինկիլթէրա պահրիյէ մանսուրաարընա խիթաա վէրիլմէսի իչիւն պահրիյէ նէզարէթինտէն անընընը իթա օլընանա էմր՝ չանանը թէճաճիւպ օլմըշ տը։ Պաղըլարընն զանընա կէօրէ, պու մանսուրաար կէչէն յուլիանին 15ինտէ խիթամբէպիր օլաճաղընը, պաղըլարը իսէ, հէնուզ օն կիւնէ գատտար տանա տէվամ իտէճէկինի իւմիտ իթմէքտէ իսիլէր։ Կէչէն սալը գիւնիւ իչիւն տանամա թարաֆընտան գաթի պիր մուամէլէ իճրասընա իհթիզար օլընմագտա իսի։

Պելճիդա.—Պելճիդա սիւլթանլի գրաւլիյէսինին մուէսսիսի օլան Ա. Ֆէրզուլը Թիզքաբը նամը իչիւն ինչա իթթիրիլէն հէյզէլլիս բէյմի քիւչատընը իճրա իչիւն Պելճիգա գրալը Լէոպոլտ հաղրէթլէրի բէֆգաթլարընտա եէկէնի բրէնս Ալպերթ վէ բրէնսես Գիւմանմիին պուլունտըզը հալտէ Օսգանտ չէհրինտէ աղիմէթ իթմիշ տիր։ Այինտէ հաղրը պուլընմագ իւզրէ՝ հէյզէթը վիւքէլա, մէմուրիյինը ասքէրիյէ վէ միւլքիյէ իլէ բուհանիլէր վէ պիր ճէմմը զաֆիր տահի չէհրը մէզքիրէ չիթթպան օրմուշլար տը։ Իչպու հէյզէլլին մէրասիմինի պիր ֆիքրա՝ գրալ հաղրէթլէրի միւճէտտէէն ինչա օրընան պիր դէվլիսէնին իլք թաչրը վաղ իթմէք այինը բէսմիսինտէ ասիրի հաղրը պուլընտըլար։

—Պելճիգատա վագի ճամ ֆապրիգալարընն Ամերիգա Ֆէրմինէտարլարը թարաֆընտան դիզիրա օլընմասընա տահր էվվելճէ վուգուպ ալան բիրմանտ՝ չայլէրի մէյանընտա պիր թաղըմ միւպայնէթի մուճիպ օլմուշ տը։ Եվվել պէ եվվել պու իշ պիրմիշնէ եանի Ամերիգալարը թարաֆընտան թանէն օլընան՝ մուրանխասալարա բաղարըղա գիրիշիմի օլմու

հաստատելի տրվ վարդոյ պուլուպ հիշ վիր խասարթը մոռճիպ օլմամշ տրը։

ԷՎԼԻՅԷԻ ԿԻՆԻ Իտարէի Մարսուանն և նիւմէրօյը վարօրը, լիման եօնինտէն կէս մէջբաւ իքէն, դէպրբուզ եւ-բլիս պիրգաչրդա, Ջոնքարտ ֆամրը պարբրմը, իսէ տէ նուիրուած թ պիր զոյթաթ օրմանրը կիպի, գարբուզլար տախի լիման չավուշլարը թարաքնման թօրանուպ սահիպնէ թեպիտ թլումնդ տրը։

ԷՎԼԻՅԷԻ ԿԻՆԻ Էյուպ Սիլարնա, Նիշանճա Մահալլէսինտէ պիր էրվէնի բահիպնէ խանէսի գարլամալարը արաբնա կազը ապավրարար ղազ խոխմիշ վէ հարիգ պաղ կեօսթէրմիշ իսէ տէ, նօրմա մէմուրլարընդն գէրեթլերի նէրիթէնի օլարագ դրամարը ըլմը տրը։

ԷՎԼԻՅԷԻ ԿԻՆԻ Էյուպ Սիլարնա, Նիշանճա Մահալլէսինտէ պիր խանէնէ սարդիէր կիրմիշ Ղնէ տէ կիւրիւլիպէն խանէ տահիլի ուլանուպ «քիմիար օ» տէյրդ սէսլէնմէկի իւգէրինէ Քարտեզլար պիսատ տարլրանուպ վիանէ տահիպնէի սիւքիւթէ մէնգուր վէ Էվլիյա Եօսթէրնի պէրիսինի արաստրրդն պիր չօգ զէրդամէթ էշնօ Ղէ նագրա ալարդան օնրա ֆիրար իթմիշլէր տրը։ Զաարթա սէրտէ վագաեը խարէր պատ միթէֆահրլէրի տէրտէնթ իթմիշ տրը։

ԷՎԼԻՅԷԻ կէտ Թօփհանէտէ գուսուզ իր քէլմին էթրաֆա սատրրարը կէօրիւլէրէք պիր ֆինալրդա մէյան Վէրիմէրկն Քէլէֆ Իսիլուպ սահիպէլպ ամէլիթաֆխանէսինէ կէօռ տէրիլմիշ տրը։

ՊԷՐԿԱՄԱ չէհրի գասրմի Խարապէսինէքի թէաթրո պինանրնն մէրխալ ճիւէթինէքի գարագը բէք խարագ պիր հալտէ ջրշպ, ֆիվար կարէնէլերինէ իրաբ մաղարրնթ իտէլիյինգէն թամրի խուտրը մաղամը սիրիսէ պինա ամրիկ պիտիրիտը, վէ մէղբիր պինա ատարը ամիգասան օրմաղլա, հէլմի ամլիէսինն ֆիգանի մուհաֆազաք վէ թէզարկրթա ոնդրարրմանգնա տրը գամ ֆարիմէտ իթաղ իտէնէրէ էմր սլուանմուշ տրը։

ԲՕՍԹԱ ԴՕՄԻԼՈՆԸ.— Դրամէթը մուդաղաթէրէլի մէքսամիպ վէ բօսթա բաքթերերի հագգընտարի նիզամնամէերնն հիսանի թաթպիգի վէ սալթանաթը Սէրիյէ բօսթալարընձա թէքէմմիլաթը այլ, ըէնն իսիմնաալի զամնրնտա պգրէմի տայիմէտ, ինիգալը վիզթաղի օլան բօսթա գօմիսիոնրնն իսարիմէ ֆաղրը տէվլ. Թէվֆիգ բաշա հաղիթլերինն ըրյասէթի ալիէրիմնտ տախիլիտ նէզարէթը ճէվլէսի միսթէշարը ատթէֆէթլու Ֆատա պէգ էֆ. հաղրեթ-լերի իլ Մահիյէ նէզարէթի ճէվլէսի մէքթուպճաբը վէ Բօսթա վէ Թէլէգրաֆ միֆէթթիրը տամամիսի սապարէթրա Ամանդ էֆէնտիվէ Բօսթա նէզարէթի միսթէշարը սասա. Հօնէն էֆ. հաղարթը վէ Բնօթա գօմիսիոնը շիմէվարէրիս մուավինի սասա. Ֆատիրի պէյ էֆէնտիէն Միրզէքքէր օնլարագ Ինիգալը Ինտուրնա Իրմանէի Սէնիյէ Չէրէֆճանտա պուրրրմուշ տրը։

Մանճուզէն միւգայիսէէ գմուլարագ թէգարրիւր իտէն պէտէլ մուգապիլինտէ մէանուէրն ինիգալրնա պագրլմադրդրն ասլին էնճանէսինտէ իրաբ ֆերարը իչին Ջանիպի իբրանան թանդիմ վէ մէրճիրնէ թէնիլիգ գրլրնան մուդէրբէրէ իրդէրինէ հէնուգ թարուսէնտի թանդիմ վէ իթա օլումնագրը-գէն վէֆաթը վուգուս պուլան մէսեուրնա ախա արագիի էմիրիսէնինն վէրէսէսինէ ինթիգալ իսաբ իթմէյէճէյի վէ իմրա թաղլերինինգ մուամլէսի ֆէրազիյէ հիբամ ու գուվէթինի հարիզ օլուպ օլմասրդը ասլիսէ նէզարէթը ճէվլիսնինտէն իսթիղան իտիմիզ վէ արագիի էմիրիսինէ վէ մէվգուֆիյէնի թէսարրուֆը մէէթուր վէ միթէվէլլիսինն իրդինէ միթէվարդրբի գանրգրրմանրնամէսինէ գարագ իսաբ իթմէյէ

ՄԱՆԶՈՒՄԻ ԷՖԷՔԵԱՐ ԹԷՏՐԻԳԱՍԸ (39)

ՄԻՔՐԷՊՈՒՅԷ

10

Հէյհաթ օ լէվհալ միւտիրէ գրգբաբը կէօզ իսէ տէ էկօրիւլէօր իսի, հարաբէթ վիճուրնա օ տէրէճէ սիրրա էթ իթտիկի, գանանեան պու թաղաթը պէրէնգարանէ աթէյին հէնգարբէի վիճուտնա եարլրարդընը հիսա էթտի. օ աթէյի պիր ազ թախիֆի իթմէք իչին կէօքսիսի աչրը նէսիմը սապանդն սերին սերին վէզան օլան թէմէվիւճաթը չէֆիֆարնա գարչը թուրթը, օ սերինլիք՝ կէօքսիսնէ թէմաս իթմէդ, ամանքի եէնէ աթէյէ թէհավիւլ իտի-

ջէր, բիւզկեար էլէմը պէրունինի թամակ իճէճէօր իսի, բէնճիրէնէն պաչը նը չգարարը, տէնիգտէքի գաղլարը ատէպէ հանիքի ֆագաթ պիր ճիւնգրա ալ ուրա իսէ պիրի պիրինի գավ լաբգուազրնը կէօգտա օրթաղդ ֆէքի աղարմը իսի, հէնուգ բէք գօյու կէգ ռիսնէք ատնիգ՝ օ հուիրէլ սեյուալէ, նազարը գիր միգնարը կիսանճէլ իթտի. «Ֆա՝ է, պու պէնտէքի աթէյի սէօնգիրսէ սէօնտիրսէ ՀՍ տալղալար սէօնտիրիր» քտի, պինինի վէնէլ-ԹԷն կէչէն պու մանամ՝ ֆիբը իսէ օ ըէնճիրէտէն գալդը, պիւսպիթիւն պէնիգ իւգէրինէ օյան տիկէր ըէնճիրէ-ճինն ճամրնը սիբտրիս, եարը պէլինէ գատար արչարբ սարլրը, էֆնինտէ սիյան պիր կիրտապը իսէլա գանդայոր իտի, քէնտինի պալըէրմիշ օլա, պիր

շարտան օնրա մէմուր վէ միթէվէլլի հուզուրընտա ֆէրազ մաւամէլէսի ֆճրա օլընմազան մուգատտէմ մէտեուրնդն վէֆթաթը հալինտէ, թէրք իտէճէյի պու Ծիսիլու արաղինին վէրեկՁՁինգ սուրէթի սահիյէսէ էնթիգար իտէճէյ ճէվապը վէրիյմիշ տրը։

ՍԷՎԱՆԵՏԻ վագը Մ. Ագաթինի պիրտաէրէրինա թիսթիրա իսրանճաթ մաղազալարընդա կէչէն կինի պիր հալան թէՀարրիսի մէսէլէսինէն տօլայը. Բէժի գօնՀալարը իսէ մաղազա միսթախտէրլերի արաբնա չիտաթթի միւնազարա գնհուր իտէրէք՝ իշ բէվօլվէր էնտախթրնա միւնիր օլուր։ Շոն արբաստա պիր գաչ եիւգ քիշիէն իսպարէթ օլան ինճի մուսէվի գրզարրն ֆէրնպրը իսթիմնտպանէսի իւգէրինէ մահալլի զապրթաբ վուգուսթնգնէն վէ միսէպպիլլէրինի տախի տէնրանգ թիմիշ տրը։

ՍԱՀՀԻԹՕՂ.— Շէնրէմանէթը ճէրիլէսնտէ ինիգաս իտէն Սրհիյէ գօմիսիոնը՝ ֆումաս էրթէսի կինիւ տախի Շէր Էմրի տէվէթլու Բրավան բաչա հաղրեթէլերինն թահթը բիյսէթլերինտէ ինիգաս իթմիշ տրը։ Իշպու իթթիմատա Օօթթ. Ցէնէրլի փաչա իլէ մագամը Սէրասքէրի թարաֆինտան մէէմուր միրայ Ալէքսանար պէյ վէ Մէճլիսը Սրհիյէսէն ադա Օօթթ. Զիրէրը իլէ Օօթթ. Ֆանօ փաչա տախի հաղրը պուլընմըշլար տրը։ Օօթթ. Պէյլք քէյֆիսիզ պուլընորընտան, իշպու իթթիմատա հաղրը պուլընմամըշ տրը։ Իշպու մէճլիսէ սրհհէթը ումումիյէէ միսթէալիգ պաղը մէսաիլը միհիմմէ թահթը գարարա ալընմըշ տրը։ Օօթթ. Նիգօլ իշպու իթթիմալարընն հիչ պիրիսինտէ հաղրը պուլընմամըշ տրը։

ՕՐԹԱՔԻՅՕՅ ավարդ եօլարընդն խարապ օլմասընտան, միւգաթիվէ բաթ կէչաիկի մահէլէրին էթրաֆընտա պուլընան պիր թագրմ էսնիյէէնին մաղաղա վէ պօտուրումարընը խթիլա խուպ, մէկքիր խանէլերին թէմէլլէրինի սագամլատրընընտան վէ խանէ էհալիսնէ մուհիպը զիյան օյարդտան մատտա շու արաբդ իթթիսալ ծընան, պիր թագրմ ումուրը սրհհիյէ տախի քիվլիյէն ֆուզայիր ժուպ ինթրաֆ մահալլերին արհէթինի իիլալ իտէէյի շիւպհէսիզ տիր։

ՎԷՊՍ.—Ճումաս իրթէսի կիրնիւ Բօր-Սայիտատ վէ Զակազիկտէ պիրէր միւսպիգ վուգու պուլմըշ տրը։

—«Մանթէնէկրօ» նամ Իթալիա վաբրը կէչէն ճումաս կիրնիւ Բիրէա լիմանընա մուվասլէթ իթթիկտէ, գանանեան պու թաղաթը պէրէնգարանէ աթէյին հէնգարբէի վիճուտնա եարլրարդընը հիսա էթտի։ Մէզբիր վարօր հօլէրլարընտան պիրսի խասթա վէ թաֆիֆատան տախի իբի քիչի բահաթրդ խրիէր։ Եունան թաղիսրէթինտէնպէրի մէզբէր ֆանա թէկանանէղարէթ էրէնէճէք տիր։

ԲԱՐԻԶ ՊՕՐՍԱՍԸ

ԲԱԶԱՐ ԻՐԹԷՍԻ ԿԷՃԷՔԻ

Օգոստոս 12, 1901

Ֆրանսայ էսհամը	101.45
Ռէժի	316
Գօնսօլիտ.	25.12
Շըմէնտրֆէր	104.75
Պանդ. Օթօման	528
Թրանսվալ	86.

ԼՈՅ Ս ՏԵՍԱՆ

ՆՈՐ ԴՊՐՈՅԻ

Ա. Բ Գ. Դ. Ե. պրակները։ Մամբէլի սակէ վէգերորդ պրակը։

Պէտք է կարդալ «Նոր Դպրոցի Շըրջաբերական ծանուցագրերը»որ ձեռնարկին վրայ լիուլի բացատրութիւն կուտայ ձրիվը պրպի բաժանորդներուն։ Գին 10 պրակի 25 ղրշ

Դիմել ՀԱ ՍՄԲԱՏ ԴԱՒԹԵԱՆ Սիրբէճի, Խորպանճեան խանը

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ս. Պատրիարքը նամակ մը գրելով յերուսաղէմ լուսարարապետ Խապայան Տ. Սարգիս Սրբազանին՝ յայտնած է թէ մինչեւ յառաջիկայ սեպտ. 15, ամենայն իր ներկայութիւնը անհրաժեշտ է Առանայի մէջ։

—Բեղրպուրգի մէջ նոր անկեւանոցի մը հիմնարկէքը լինելէ դատ, Վասիլիովսքի կոչուած կղզիին մէջ ալ, գեղեցիկ մը տիր՝ Հայոց գերեզմանատան մէջ քիչ ժամանակէն եկեղեցի մը պիտի կանգնուի, որուն յատակագիծը պատրաստած է հայկական եկեղեցիի ոճով ուրս Ճարտարապետը։ Մինչդեռ Բեղերպուրգի Հայոց մայր եկեղեցին, եկատերինէ Բ. կայսրուհիին օրով յունական ոճով շինուած է։

—Ս. Երուսաղէմի Ժառանգաւորաց վարժարանի հարցաքննութիւնները յուլիս 28ին սկսեր և յուլիս 10ին վերջացեր են։ Ամեն. Տ. Յարութիւն Պատրիարքը քննութեանց առաջին և վերջին օրերուն ներկայ գտնուած է։

Երուսաղէմի Վանք. կառավարիչը թրքերէն և ֆրանսերէն քննութեանց ներկայ գտնուելու համար յատուկ հրաւիրուած է եղեր թէեւ, բայց Նորին Վսեմութիւնը զբաղմանցը պատճառաւ, իր կողմէ կառավարական թարգմանչարա էֆէնտին ղրկած է՝ թուրքերէնի հարցաքննութիւնները կատարուած օրը։ Նոյն օրը ներկայ գտնուած է նաեւ Երուսաղէմի Մէարֆիի Միւտիր էֆէնտին։ Երկուքն ալ գոհ մնացած են թուրքերէնի մէջ տեսնուած յառաջդիմութեան մասին, որ տեղացի Սողոմոն էֆէնտիի աւանդած դիւրանայ մէթոտին չնորհիւը եղած է։

—Պէլգրազի աղդայիները փափաք յայտնելով կը հարցասրին թէ ինչու համար Ս. Ս. Պատրիարքը Վասիլորի ուրիշ աղքատիկ գիւղերու եկեղեցիները՝ Եէնիդիւղ, Գանանլիք, Բուսմէլի-Հիսար այցելեց, պատարագեց, քարոզեց ու իրենց համատարաւարձանին Ս. Նիկողայոս եկեղեցին —զոր Ճանիկ ամիրան շինել տուած է — ցա դ չարիհանեցաւ իր ներկայութեամբ պատուել ու օրհնել ողողուորը։

—Գուսդաքուի դրս Թաղ. Խորհուրդը մեզի կը հաղորդէ թէ Պիւքիւճեան էֆ. Թաղին Ս. Պողոսեան վարժարանին աւագ ուսուցիչ և ընդհանուր դասախօսակ կարգուած ըլլալով, աշակերտաց ծնողք պէտք է դիմեն անոր, իրենց տղոց մասը ան-նելու համար։

Դպրոցի վերաբացումը վաղը, օգոստոս 1, տեղի պիտի ունենայ։

—Տեղական թերթի մէջ կը կարդանք թէ, «Պէրութէն եղած գանգատներու վրայ Երուսաղէմայ աթոռոյ Մատթէոս Վ. Գայրգճեանը նեգա փոխադրեց։»

Արդէն Պէրութ՝ օ՛ր վարդապետը տեսուչ դարձեր, ու տեղւոյն փոքրաթիւ Հայ գաղութէն գնահատեր է։ Տ. Անդրէաս վարդապետ Միրզոյեան, Նէնր իւ Թէլվի անոյշ ջուրէն տեղւոյն Ս. Նշանի վանքին բաժին մը հանելու և յատուկ ջրատեղ մը շինել տալու համար՝ ոչ նուազ նիւթական զոհողութիւններ ըրած է իր քսակէն։

Նոյնպէս, Պրուսացի Իբէքեան Տ. Յովհաննէս վարդապետը՝ 20 տարիներու մօտ պաշտօնավարած է Պէրութ, և վանքին և ժողովրդեան՝ գնահատելի ծառայութիւններ մատուցած է։

Գնահատուած են ասոնք, որ Տ. Մատթէոս վրդպտ Գայրգճեանի վերջի ամսեայ պաշտօնավարութիւնը գնահատուեր։

—Դիտողութեան մը վրայ երէկ ստանդեցինք թէ, Դրավանատ-Տպարանատէր Մէհրան էֆ. Փափազեան՝ սիկառի թուղթին գործին համար ո՛չ թէ քանի մը ամիս առաջ, այլ հազիւ

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

ԱԳՇԱՄԲԻ ԹԷԼԷԳՐԱՖԱԼԱՐ

ԲՈՍՐԻՁ, 11 օգոստոս.— Ֆրանսայ ասքէրինն ասն գաֆիլէսի Բէքինտէն հարէքէթ իթմիշ տիր. Ինկիլիզ վէ Իթալիա ասքիրի հարէքէթլերինի թէխիր իթմիշլեր տիր։

—Բէքինտէն այրնան պիր թէլէգրաֆնամէյէ կէօրէ, տէվլէթլեր իլէ Զին հիւքիւմէթի արաբնտա ճէրէեան իտէն միւզաքերթը սուլհեէ ըրօթօգոլը իւչ հաֆթա սօնրա իսլա օլընճագ տրը։

ՆԱԲՈՒԼ.— Մ. Դրիսքի վէֆաթ իթմիշ տէր. Էնանի վէֆաթէնէ պէրէ-սի խալդը իլէ ահրպպասը հաղրը պուլընմուշլար տրը։ Բալէրմօ պէլէտիյէսի մութանթան սուրէթտէ ճէնտէլ այլնի իֆրաղը զրմնընտա թէատրի-քէսթը լաղմէակ պուլունմադտա տրը։

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Պու կլուն իֆրա գբըընան թէսաւիի արատա, հէյէթի հաղրէի նուազար նամզէալէրինէն իբի քիչի իտթիսալ օլունմըշ տրը։

ՀԱՄՊՈՒՐԳ.— Ինկիլթէրա գրալ վէ գալիֆնամը իլէ քէրմէլէրի բրնէսէս Վիգթորիա վէ բրէնս Նիգօլա հաղրէթլերի գալալէղարար պուրայա միմասէլէթ իթմիշլեր, վէ Ամանիա իմբէրաթօր վէ իմբէրաթորիճասը հաղարթը իլէ գոնթ Պէլլօ վէ գոնթ Վալտերսէ թարիֆլարընտան սէլամլանմըշլար տրը։

—Իմբէրաթորիճա Ֆրէտէրիքինդը ագշամ քէլիպէնէ նագլ օլունմուշ տրը. Ամանիա իմբէրաթօրը վէ բրինդէր հաղարթը իլէ գոնթ Պոլլօ թաղուրթը արգասընտա սէլամլանմըշլար տրը։

ՆԱԲՈՒԼ.— Մ. Դրիսքի վէֆաթ իթմիշ տէր. Էնանի վէֆաթէնէ պէրէսի խալդը իլէ ահրպպասը հաղրը պուլունմուշլար տրը։ Բալէրմօ պէլէտիյէսի մութանթան սուրէթտէ ճէնտէլ այլնի իֆրաղը զրմնընտա թէատրի-քէսթը լաղմէակ պուլունմադտա տրը։

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Պու կլուն իֆրա գբըընան թէսաւիի արատա, հէյէթի հաղրէի նուազար նամզէալէրինէն իբի քիչի իտթիսալ օլունմըշ տրը։

ՀԱՄՊՈՒՐԳ.— Ինկիլթէրա գրալ վէ գալիֆնամը իլէ քէրմէլէրի բրնէսէս Վիգթորիա վէ բրէնս Նիգօլա հաղրէթլերի գալալէղարար պուրայա միմասէլէթ իթմիշլեր, վէ Ամանիա իմբէրաթօր վէ իմբէրաթորիճասը հաղարթը իլէ գոնթ Պո

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ
ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ԹՒ
Ի ՊՈՂՈՍ
Թոնգաբիլ

ՎԱՃԱՌԱՊԱՏԻԵ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ և եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքո կ'արտադրէ ամենամուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաև թուալէթի հոտառէտ և լուսոյի պարզ օճառներ։

Ցեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գերազանց ժամանակութիւնը։ Փափաքողներուն քաջալերական ցանկ կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնողներ ընկ. ուղղուները կինամ դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրատ Պաք և Կ. Ինճիճեան Որդիք վաճառատուններու, իսկ գաւառներու և Օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի սպասի, ուր պիտի գտնուին նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻՉ. — Պ. Լաքատիէ Որդի և Ընկ. 28, Ռիւ Շաթօուէն։
ՊՈՄՊԱՅ. — Պ. Սպքար և Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ. — Պ. Մ. Գալֆաեան.
ԳԱՀԻՐԷ. — Պ. Հ. Ռոզանթալ.
ՌՈՒՍՃՈՒԿ. — Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ. — Պ. Կէորգ Սրտիթի.
ԶՄԻՐՆԻԱ. — Պ. Հայնրիխ Վառնինկ
ՍԵԼԱՆԻԿ. — Պ. Տիւնօ Փէրնանէլ.
ԻՍԿԻՒԻՊ. — Պ. Մ. Քաֆուանօ
ՊԼՅՈՐՈՒԹ. — Պ. Ֆրանսքէլ Շիֆֆներ
ՍԱՄՍՈՆ. — Պ. Պ. Պեարսական Եղբարք։
ՏՐԱՊԻԶՈՆ. — Պ. Սրիս Կ. Ինճիճեան. 17—24

ՍՈՒՍԻԳԻ ՄԷՐԱԳԼԷԼԱՐԸՆԱ

Մէարիֆ Նէզարէթի ճէլիլէսի Էլրագ գալէմի խուլէֆաներնան Հասան Թահսին էֆէնտի իւլ Յօթա վէ Ֆէնոնի մանսիպի մուալիմի Զուլհանան Գրիգոր էֆէնտիէր թարաֆընտան հէր օն պէս կիւնտէ պիր՝ մուհթաղամին նէշր իտիրմէքտէ օլան էղմարը մուսիքի եանիսա միւնթէզրպ չարդը վէ գանթոնտարներն իրմիտի ֆօրմանը նէշր իտիրմէ տիրն Պիրէրմանէ էտինտիէրինի հալէֆքեարանը մուսթդիֆթալարի իտիրիղ։

Մանարը Ֆիրուսխի Պաբը Ալի ճատտէսի 22 նումէրօլցան Խարանպոլ քիմիաբանէանց Մէրճանտա ապէրը Եվնա էֆէնտի վէ Խակի Զաղիֆեէ ճատտէսինտէ Սէֆա Ֆանզիրաֆիանէ սիլէ ապիր մանէլէր պիր։

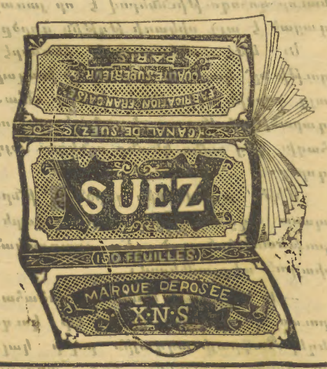

Էն ալա վէ նէֆիս իրէքտէն մամուլ ՊԱՅՐԱ վէ ՍՈՒՎԻՑԾ քեաղըտլարը եալընրզ սիկարա մէրգելլերը մէմնուն էտէպիլիր։ Պու քեաղըտլարն ֆէվքէլատէ միւսսէսիրլէրի մուգալիլէրինն արդիմնտա սէվգի օլմը օլորընտան, գաբագլարը տէրուենէմէք-էֆէր մէրիրնէ վէ ալամէթի ֆարըգալը սայիրէյէ տիգգաթ օլնմասը թավսիյէ ըլնիր։ 25—54

ՔԻՄԻ ՊՈՒԼՄԱԼԸՍԸՆԸ Զ

Ապզընզըն գօգմամասընը, տիլէրնիպին խասթալըգտան քիշլիկն արի գալմասընը արգու. Բէր իսէնիզ Պաղէ Գարաբսընտա Նիզամիէ գարագօլը գպրշա. քեօշէնտէ 1 նօմէրօլը մահալը մահասատա տիզ թապիպի

ԽԱՉԻԿ ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ ԷՖԵՆԴԻ

գլուխմալըսընը։

Մուսիպլէրէ Մէքթէպի Թրպիէի Շահանէնկի մէհրուն գօրաբ հիշ պիր աղրը հիւս կիմտիրմէքտիկնի տիշ չէքմէքտէ մուճիթի պուլունմաղը պիր իւլա իւլ եալընրզ իբի ալֆապա էն չէտիս տիշ աղրըլարընը քէսմէքտէ, «աքթրիթ»ի պիպի հէր նէվ տիշ էթի խասթալըգընը թէտաւի իմմէքտէ էս ֆէնկնին էն օնճ ուսուլի իւզրէ վէ նէվ վիճաս ալէմլար իւլէ չտիշ օգլընը մամասա տրը։

Էնալի թագմա տիշ վէ չէնէ իսալընտաքի մէհարէթի քեամիլէսի ուռուսմիւրեերէրինկ ապիտնիա թէվճանինի ճէկլ իմմէքտէ պիր։

Ճուսասաք ամիհնէրի մանալինէքսանէպէ բաղար կիմնէրի տէ կէսիկ Բաղապա Համամ ճատտէսինտէ, 15 նօմէրօլը խանէսինտէ տիւրաճասաթ իտէն ֆուգասընը մէճճանէն թէտաւի իտիր։ Ասա պահարը սասաթ 1½ա գասար վէ գաբգ չամէսրը սասաթ 11ան օնրա հէր վագրթ խա էսինտէ պուլունուր։

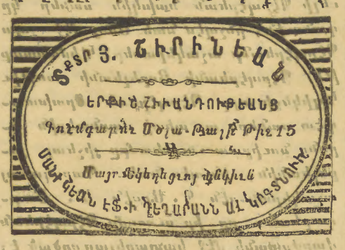

ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ = SALIBORINE

Էճզաճը ՎԱՄԻԼԱՖԻ ԹԼՕՏՕՐԻՏԷԻ ՊԱԼԱՆ թարաֆընտան թէրթիպ օլունմըշ տրը

ՄԷՃԼԻՍԸ ՍԸՇՇԻԷԻ ՈՒՄՈՒՄԷՅԷԻ ՇԱՀԱՆԷՆԷՆ ՐՈՒԽՍԱԹԸՆԸ ՀԱՒԶ ՏԻՐ

Մէնշուր գօրթրլը Բաբէֆնէտ Բնանէն վէ Բաբէֆ օլունմէշ տրը

(ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ) տէրիլիսթօզ՝ ենթիրնէ ենը էնտէմէն կալընրզ բարմագլարընը գրասընտա հասրլ օլան ֆէնա գօգուլու. Հաքըզգէն մաստէլէրինի, իսֆիխէթ գէտիկի վէ գաչընմալարընը տէֆ իւլէրզ Պանանան պագպա. բարմագլար գրասընտա նասրը վէ նասրըլաշմըշ տէրկէրի չըգարը, սէրպէսթմէք կէզիլէպիլիր։

(ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ) գօրմուգ ալմընտա կէ սահր գարագը մանանիլէրտէի բիչիրլերի՝ գօգուլարը խրիսքլերի վէ գաչընմալարը տասի գարի նուրէթէ տէֆ իւլէր։

(ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ)ի գուպանալար՝ ենթիրնէ քէսմէտէն հապէնինի թասարգ իմմէքտէ տիրլեր։

Սուրէթի իրթիմալի գուրմունդն տէրունինտէքի թարիֆտասն անլարընը։

Ուսուսմ տէրօսը Ֆրնտրդլրընա 55 նումէրօլու Վապրլարի Թասորիտէգ էճզանանէսի վէ պալրնճա էճզանանէլէրտէ, էղա տէրօլարընտա վէ Պէն Մարչէ տէ գուրմէնտու 5 (պէշ) ղրուշա, թարբա էճզանանէլերինտէ վէ էճզա տէֆթարընտա 6 (պէշ) ղրուշա սահրլմամաղտա տրը։

Թարբատան 6 ղրուշդգ բասմա բուլա հէօնտէրէնէ պիր գրուբա ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ կէօնտէրիլիր։ 3—2

ԲԱՐԻՉ ՍԷՐԿԻԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ
1900

ՍԱՏԷ, ՍԷՔԻՆ, ՍԷՐԻ, ՇՔՈՒՏՑ
ԱՄԷՐԻԳԱՆԸՆ ԷՆ ՄԷՃԱՐՈՒ ՏԻՊԻՆ ՄԱՔԻՆԱՍ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

Մէգքիւր Սէրկէի Ումումիսինտէ Ամիւքանքիրը, HORS CONCOUR ըէգապէթսիզ գազանմըշ տրը։

Էն ուֆագ թէֆերրուանքրնա գասար էմսալընա թէվկիֆիւզ իտիր

Թիւրքիա իչին էէկեանէ անէնքասը Ց. Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ էվլատարը
Մէրքէզի ֆիրուչիքը Սթանպուլդա, Պահէճ Գարաքէօյտա՝ Համիտիէ ճատտէսի, Ն° 7 Թրաուէդ խանը թէվզիրինտէ

ՇԻՒՂԼԷԼԷՐ Իզմիրտէ, Սիլիվրիտէ, Աֆիոնգարահիսարտա վէ սաիրէ
Թամիր վէ էօրէթիմէսի մէճճանէն տիր

ՈՒԷՍԳԷՐՆ

ԲԱՐԵԱՄԷՆԹՕՆԷՆ ԳԱՐԱԲ ՄԱԿՍՈՒԹԻՍԷՅԼԱ ԹՕՔՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆԴՐԱՍԱ
1851ԷԻ ԹՎԷՍԻՍ ՕԼՄԻՆԱԾԸ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՌԵԱՍԸ

Թագաւոր օլունան զիյանալարընը մէճմուլ	ֆունտ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ ագչէ վէ հասրլամըշ սէնէտլիյէ	» »	4,250,000
Քեամիլէն թէֆթիյէ օլունմուշ սէրմայէ	» »	410,000

Թուրքիա չիւղէսինին միւտիրի ումումիսի. ԴԱՆԻԷԼ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Իսթանպուլ, Պահէճ Գարաբ, Անանիսիան Խան, Ն° 20, 21, 22։

Թարբատա իշկիրզար վէ միւթէպէր աֆէնթիէլէր արանքմագտա տրը

ԻՄՊՈՐ.— Շէֆերիմիզին էն մասրուֆ Գրանդրը վէ Ամէրիգա գումանիաներին սերմայէսի Գասբլարընա նիսպէթէն 100 % օլսուրը, հալաէ Ուէսթբրընքի 125 % գալը։ Իւրէ ֆրա հաղիգաթ Ուէսթբրն բաղիսլէրինէ թէֆէվվիւզ իմմէրմէյէ էն պէզիրգ քէթէմինանթ տրը։

Հէր չէյտէ մուհնգազգի սրհէմէ չալըշարընը կիպիվ, սիկարա քեաղըտլարընն տախ նանգի Ցմալարընա իմիտնա էտինիզ։ ՏԻՒՐ է ՊՕՆ վէ ՊԷՑԱՁ ԴԱՊԼԸ ՊՕՆ նամը իլէ սիկարա քեաղըտլարը թավսիյէ իտէրիզ։ 21—50

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻՒՐՔԻԷ

Սիրքէճիսէ քեսին (Էճզախանէի Թիւրքիկ) եէվմը թիւչարընտան պէրի կէօսթէրմիյի իմիրգանմ վէ տրդգաթատան վէ ինչպէս օլունան քեսֆիֆէի էտմէ վիչինին խալիսիյէ պէ եէվկինիյէմինատէն ատալը չէհրիմգանին վէն մանքեմնել էճզախանէսի օլու